VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 22)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 41)**

z dnia 24 kwietnia 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 22)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 41)

24 kwietnia 2012 r.

Komisje: Polityki Społecznej i Rodziny oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Sławomira Piechoty (PO)**, przewodniczącego Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, rozpatrzyły:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 313).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Bucior** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Larysa Paprotna** radca prawny w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, **Barbara Passini** dyrektor Krajowego Ośrodka Adopcyjnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, **Joanna Luberadzka** przewodnicząca Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, **Jan Michalski** senator RP.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Jasieńska**, **Dariusz Myrcha**, **Brygida Śliwka**, **Elżbieta Przybylska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Robert Durlik**, **Urszula Sęk** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Proszę o zajęcie miejsc, wyciszenie rozmów na sali bądź przeniesienie ich poza salę, byśmy mogli rozpocząć posiedzenie Komisji.

Szanowni Państwo! Witam, otwieram wspólne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam oczywiście w imieniu prezydiów obu Komisji odbywających wspólne posiedzenie.

W projekcie porządku dzisiejszego posiedzenia mamy rozpatrzenie uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 313). Czy są uwagi do tej propozycji porządku posiedzenia? Uwag nie słyszę, zatem uznaję, iż Komisje przyjęły porządek posiedzenia.

Szanowni Państwo! Senat Rzeczypospolitej na swym 9. posiedzeniu w dniu 12 kwietnia br. przyjął 13 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw. Senatorem upoważnionym do reprezentowania Senatu przy rozpatrywaniu poprawek jest pan senator Jan Michalski, którego witamy na posiedzeniu naszych Komisji.

Szanowni państwo, przystępujemy do rozpatrywania poprawek. Proszę tylko na początek Biuro Legislacyjne o rekomendację dotyczącą odrębnego bądź łącznego rozpatrywania, opiniowania poprawek. Bardzo proszę, pani mecenas.

Legislator Urszula Sęk:

Z 13 poprawek 4 mają charakter merytoryczny, są to poprawki 2, 6, 9, 11 i rekomendujemy je do głosowania osobnego. Pozostałe mają charakter redakcyjny, przy czym w ich ramach wyróżnilibyśmy taki blok: poprawkę 1,10, 12 i 13. Proponujemy, byśmy głosowali je łącznie, dotyczą jednego problemu, kwestii sposobów wprowadzenia przepisów w życie, czyli inaczej zapisanie od strony legislacyjnej. I drugi taki blok, poprawka 3, 4, 5, 7 i 8, które mają charakter redakcyjny. I też proponowalibyśmy głosować je łącznie.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Panie senatorze, czy chciałby pan coś dodać przed rozpatrywaniem poprawek? Bardzo proszę.

Senator Jan Michalski:

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo. W zasadzie pani legislator wymieniła trzy rodzaje problemów, jakie były rozpatrywane. Charakter merytoryczny mają głównie poprawki 2, . i 9. Poprawka 11 w zasadzie dostosowuje przepisy ustawy do zmian, które zostały wprowadzone. Zmiany, które Senat wprowadził, były na posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny ustalane ze stroną rządową. Wszystkie te zmiany uzyskały akceptację rządu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy są uwagi do propozycji odrębnego rozpatrywania poprawek 2, 6, 9 i 11 natomiast łącznego rozpatrywania w jednym bloku poprawek 1, 10, 12 i 13 oraz pozostałych? Czy są uwagi i zastrzeżenia? Bardzo proszę pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Chciałam tylko wyjaśnić. Nie wnoszę uwag, co do sposobu zblokowania zaproponowanego przez legislatorów. Natomiast miałabym prośbę, by przy poszczególnym bloku, szczególnie, jeżeli my mówimy o poprawce 2, 6, 9 i tej poprawce 11, która w sprawozdaniu Senatu nie była traktowana jako poprawka merytoryczna, żeby pan senator omówił istotę tych poprawek i żeby krótko, ale jednak każdą z tych poprawek przedstawił.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Oczywiście. Te, które będą odrębne i merytoryczne, jak rozumiem, czyli poprawki 2, 6, 9 i 11, żeby je odrębnie uzasadnić.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Tak, bardzo proszę, 4, 5 i 7 to te redakcyjne. Natomiast gdyby pan senator mógł trochę scharakteryzować poprawki 1, 10, 12 i 13 bo w zasadzie trudno je określić, nie są redakcyjne, nie są legislacyjne.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Oczywiście. Przystępujemy do rozpatrywania i konieczne są wyjaśnienia.

Szanowni państwo, zatem pierwsza grupa poprawek.

Poprawka 1, 10, 12 i 13. Czy wymagają dodatkowego wyjaśnienia? Tak? Proszę bardzo. Czy pan senator zechciałby w sprawie pierwszej grupy poprawek? Poprawka 1, 10, 12 i 13.

Senator Jan Michalski:

W zasadzie te poprawki są wprowadzone przez Biuro Legislacyjne. Państwo w uzasadnieniu macie informację, że one wprowadzają w życie prawidłowo legislacyjnie uregulowania zarówno przepisów ustawy, powiedzmy, nowelizującej jak i nowelizowanej, z uwzględnieniem vacatio legis.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Panie senatorze, to może poprosimy właśnie Biuro Legislacyjne? Pani mecenas, bardzo proszę o wyjaśnienie istoty tych czterech poprawek.

Legislator Urszula Sęk:

Proszę państwa, dopuszczalne są dwie metody wprowadzenia tych przepisów w życie. My się zastanawialiśmy nad tym na etapie prac w podkomisji. I ze stroną rządową też rozmawialiśmy. Pierwotnie proponowaliśmy takie wejście w życie ustawy, jakie zaproponował Senat. Ale rząd nas bardzo przekonywał, że dla adresata będzie czytelniejsze, jeśli w ustawie matce w art. 251 będzie miał informację, że na przykład art. 11 ust. 4 wchodzi w życie dopiero z dniem 1 stycznia 2015 r. I my ulegliśmy tej argumentacji. Natomiast nie zgłaszamy uwag, bo to, co zaproponowali koledzy z Senatu jest jak najbardziej prawidłowe legislacyjnie. I gdyby państwo zechcieli zerknąć, ja może wytłumaczę na przykładzie właśnie poprawki 1, która w brzmieniu Senatu polega tylko na tym, że o ile my nadawaliśmy brzmienie całemu art. 11, a 3 i 4 ustęp był dodawany,

koledzy z Senatu rozbili zmiany w art. 11 na litery i wówczas w poprawce senackiej 13 mogli w pkt 2 zapisać, że art. 1 pkt 1 w zakresie art. 11 ust. 4 – właśnie ten dodawany – wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. I skoro zapisali to w swojej 13 poprawce, to z kolei 10 poprawka Senatu oznacza skreślenie naszego pkt 42, który nadaje nowe brzmienie art. 251 ustawy matki dotyczącemu wejścia w życie. One są dlatego połączone, że trzeba je razem przyjąć. Nic tu merytorycznie się nie zmienia, jest to kwestia ściśle legislacyjnego zapisu. Nam się też pierwotnie wydawało, że tak jak Senat proponuje jest lepiej, lecz rząd argumentował, że wolałby, żeby to było czytelniejsze dla adresata. Tak, że nie zgłaszamy uwag, w naszym przekonaniu to jest też poprawnie.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Dziękuję. Panie ministrze, pana opinia do tych czterech poprawek: 1, 10, 12 i 13?

Senator Jan Michalski:
Nie zgłaszamy uwag.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś pytania, uwagi do tych czterech poprawek? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec zamiaru pozytywnego zaopiniowania tych czterech poprawek? Proszę bardzo, pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:
Tak, sprzeciwiamy się. Prosimy o poddanie ich pod głosowania.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Oczywiście. Poddaję pod głosowanie. Kto z posłów jest za pozytywną opinią dla poprawek 1, 10, 12 i 13? Dziękuję. Kto jest przeciw? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
Za – 16, przeciw – 6, 0 – wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Dziękuję. Zatem Komisje pozytywnie zaopiniowały poprawki 1, 10, 12 i 13.

Poprawka 2. Może Biuro Legislacyjne, pani mecenas? Bardzo proszę, pan senator.

Senator Jan Michalski:
Poprawka 2 daje możliwość podpisania umowy z rodziną niezawodową na prowadzenie zadań rodziny zastępczej zawodowej w przypadku, kiedy dziecko pochodzi z innego powiatu, oczywiście dostosowując to do podpisania stosownej umowy między starostami dwóch właściwych powiatów.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Dziękuję. Pan minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior:
Nie zgłaszamy uwag.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby w sprawie poprawki 2? Pani poseł Rafalska? Proszę bardzo.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:
Te poprawki będziemy łącznie głosować czy osobno?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Nie, nie. To są 2, 6, 9 i 11. Każda będzie odrębnie rozpatrywana.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:
Od kiedy będzie obowiązywał ten zapis?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):
Pani przewodnicząca Kochan, proszę bardzo.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Ten zapis będzie obowiązywał od 1 stycznia.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Szanowni państwo, przystępujemy do zaopiniowania poprawki 2.

Kto z posłów jest za pozytywną opinią dla poprawki 2? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 15, przeciw – 1, 4 – wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Zatem pozytywnie zaopiniowaliśmy poprawkę 2.

I teraz blok poprawek, czyli poprawka 3, 4, 5, 7 i 8. Czy pani mecenas zechciałaby?

Legislator Urszula Sęk:

Poprawki mają charakter redakcyjny, jak najbardziej do przyjęcia.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

A czy może pani podać jakiś przykład, na czym one polegają…?

Legislator Urszula Sęk:

Poprawka 3 i 8 Senatu korygują odesłanie nie do całego art. 64, bo on uległ zmianie w naszym przedłożeniu, a tylko do ust. od 3 do 6. Poprawka 7 na przykład wyrazy „w okresie do" zastępuje „do" jakiegoś dnia.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Też nie zgłaszamy uwag.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby o coś dopytać albo przedstawić swoją opinię? Nie słyszę. Zatem przystępujemy do zaopiniowania poprawek 3, 4, 5, 7 i 8.

Kto z posłów jest za pozytywną opinią dla tych poprawek? Dziękuję. Ktoś jest przeciwny? Nie widzę. Czy ktoś się wstrzymał od głosu? Jest, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Bardzo proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 24, przeciw – 0, 1 – wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. A zatem pozytywnie zaopiniowaliśmy poprawki 3, 4, 5, 7 i 8.

Przystępujemy do zaopiniowania poprawki 6. Panie senatorze, bardzo proszę, istota poprawki.

Senator Jan Michalski:

Ta poprawka umożliwia umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej większej liczby dzieci niż właśnie w przypadku, kiedy istnieje potrzeba nierozdzielania rodzeństwa, z tym, że jednak będzie to za zgodą wojewody i liczba dzieci nie może być większa niż 10.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani przewodnicząca Kochan, proszę bardzo.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Chcę dodać, ponieważ placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego to nic innego, jak rodzinny dom dziecka, tylko inaczej, w innej formie zatrudniany i organizowany przez starostwo. Działa jako instytucja, ale jest de facto zawodową rodziną zastępczą, bo sposób zatrudniania osób tam pracujących nie jest na zasadzie porozumienia między starostą a rodziną zastępczą, tylko dyrektor i ewentualnie wicedyrektor takiej placówki ma status pracownika samorządowego. Ale tak naprawdę jest to 24-godzinna praca, przez 365 dni w roku opieka rodzinna tych samych rodziców nad dziećmi. I te placówki, jako jedyne,

zostały wyłączone z możliwości dodatkowego umieszczania w nich dzieci w przypadku, kiedy są to rodzeństwa. Takie placówki są dość popularne w województwie pomorskim. Oni tam nie opierali się na rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka, a szli w kierunku placówek typu rodzinnego. I pozostali w takiej sytuacji, że rodzinne domy dziecka i rodziny zawodowe zastępcze mogliśmy w ten sposób traktować, bo to przewidywała ustawa, natomiast placówki typu rodzinnego mogły z powodu liczby dzieci bardzo ściśle ograniczonej i wyznaczonej, które tam przebywają, być narażone na sytuację, w których nie mogły przyjmować rodzeństwa. I tym przepisem te placówki, które są de facto rodzinnymi domami dziecka, zrównujemy w prawach z rodzinami. Ale proszę nie mylić instytucji, jaką jest placówka opiekuńczo-wychowawcza, dawniej zwana domem dziecka, z placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego. Jedna jest instytucją, druga jest de facto rodziną zastępczą lub rodzinnym domem dziecka.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Też nie zgłaszamy uwag.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Pani poseł Rafalska, bardzo proszę.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

To ja mam w takim razie pytanie, skąd się bierze to 10? Ja pamiętam, że o tych placówkach typu rodzinnego zapomnieliśmy chyba podczas tej pierwotnej regulacji, bo nie daliśmy im wtedy tego okresu przejściowego. Skąd się wzięło 8? Dzisiaj wiemy, że jest 10. I mam wrażenie, że znowu z powodu pewnej zastanej sytuacji, bo mówimy o pomorskim. Już raz z powodu pomorskiego, w jednym typie placówek radykalnie zwiększaliśmy liczbę dzieci i tu mamy podobną sytuację.

Nie bardzo widzę to, o czym mówił pan senator, że po wyrażeniu zgody przez wojewodę. Chyba, że artykuł gdzieś dalej mówi, bo tu ja nie widzę. Czy rzeczywiście ta zgoda występuje? I skąd wiemy, że 10 a nie, że gdzieś będzie znowuż 12 dzieci? Czy ten standard w bardziej kameralnej placówce nie będzie wymagał zwiększenia? Skąd się bierze 10? Przedtem 8, 10, a może 12 jak będą z dwóch rodzin, dwa razy po 6 dzieci? Proszę jakoś powiedzieć, skąd się wzięło to 10? Czy z pomorskiego, ponieważ tam jest najwięcej placówek?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś uwagi lub pytania do tej poprawki? Nie słyszę. Czy pani przewodnicząca Kochan? Proszę bardzo.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Pani poseł, proszę nie mylić placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, która jest naprawdę rodzinnym domem dziecka, tyle że rodzice w tej placówce mają status pracownika samorządowego, a rodzinnym domem dziecka, gdzie rodzice opiekujący się od 8 do 10 dzieci mają status osób, które zawierają umowę ze starostą, ale nie są pracownikami samorządowymi. Dla dzieci przebywających w tych rodzinach jest to bez znaczenia. Dla typizacji rodzin zastępczych ma znaczenie. I to jest tylko ta różnica. Zrównujemy rodzinę i dzieciaki, które są w rodzinnej placówce. W rodzinie zastępczej niezawodowej jest od 3 do 6 dzieci. Stawiamy te limity. Nie chodzi nam o to, żeby placówka typu rodzinnego czy rodzinny dom dziecka miały 40 dzieci. Ja myślę, że warto jednak rozróżniać te typy i nie…

Pani poseł, bardzo proszę, bo czasami państwo się doszukujecie jakichś absolutnie wyjątkowych sytuacji, w których wyjątkowo traktujemy jedno z województw. To nieprawda. Tam starostowie szli w ten sposób w rodzinne formy pieczy nad dziećmi, a w innych inaczej. I chodzi o to, żeby bez względu na to, jak się nazywa taka forma rodzinnej pieczy nad dzieckiem, wszystkie zrównane były w prawach bez względu na nazwę, skoro efekt ich pracy wychowawczej jest naprawdę rodzinny. I tylko tyle.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Pani poseł, moje pytanie nie było o typizację. Moje pytanie nie dotyczyło charakteru umów zawieranych z podmiotami prowadzącymi itd. Kluczem tej zmiany jest zmiana ilości dzieci z 8 na 10. Tak, to jest istota zmiany w opisie poprawki. W poprzednim brzmieniu było 8 dzieci, jako dopuszczalna liczba, a tu jest uzasadnienie zwiększenia jej z 8 do 10, żeby była możliwość nierozdzielania rodzeństwa.

Ja tak rozumiem tę poprawkę i tak rozumiem uzasadnienie tej poprawki, która jest przedstawiona przez Senat.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani dyrektor Wiśniewska, proszę.

Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej MPiPS Alina Wiśniewska:

Więc nie, zarówno w rodzinnych domach dziecka, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego jest generalna zasada, że może być do 8 dzieci. Natomiast w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ta poprawka Senatu daje możliwość podwyższenia do 10 tylko w wyjątkowych wypadkach, wówczas, gdy jest konieczność umieszczenia tam rodzeństwa.

Ja chciałam państwu zwrócić uwagę, że w rodzinnych domach dziecka jest również możliwość umieszczenia większej liczby dzieci niż 8, z tym tylko, że tam nie ma limitu górnego. A dlaczego nie ma? Dlatego nie ma, że w rodzinnym domu dziecka bezpośrednio sąd umieszcza każde dziecko, natomiast w placówce typu rodzinnego umieszcza starosta. Sąd daje generalną wskazówkę, że dziecko ma być umieszczone w placówce. Natomiast starosta wyszukuje placówki, bo placówki typu rodzinnego również są instytucjami samorządowymi. I starosta może umieścić to dziecko właśnie w placówce typu rodzinnego albo w instytucji, czyli w placówce nie rodzinnej, przy takiej wskazówce sądu. I dlatego wydaje się uzasadnione, żeby w placówce jednak ograniczyć górną liczbę dzieci, jaką starosta może tam umieścić. Jak również zgodę, bo na funkcjonowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej, każdej, typu rodzinnego również, zgodę wydaje wojewoda. On powinien określić, czy warunki, jakie są w tej placówce, są odpowiednie do tego, żeby tam umieścić 10 dzieci. I nawet może być taka sytuacja, że będzie kwestia łączenia rodzeństwa, ale warunki będą nieodpowiednie i się tego nie zastosuje. Stąd właśnie konieczność zgody wojewody. Natomiast w rodzinnym domu dziecka, który jest de facto rodziną zastępczą zawodową, tam jest również zasada 8 dzieci. Ale tu, po pierwsze, sąd rozstrzyga czy może tam jeszcze dołożyć dziecko, po drugie, jeszcze sam dyrektor, czyli prowadzący ten rodzinny dom dziecka, musi również wyrazić zgodę na to, żeby mieć większą liczbę dzieci. I taka jest różnica. Natomiast w sytuacji obecnej, w jakiej ten przepis został przyjęty, to by oznaczało, że w rodzinnym domu dziecka może być limit dzieci podwyższany, natomiast w placówce może być tylko 8 dzieci i koniec. Nawet w wyjątkowych przypadkach nie może być więcej.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Czyli jakby zrównanie jednego rodzaju miejsca do pieczy zastępczej z innym. Bardzo proszę jeszcze pani poseł.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

W takim razie, z uzasadnienia poprawki nr 6 wynika, że dostrzeżono potrzebę wprowadzenia możliwości umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego większej liczby dzieci niż zezwala na to ustawa, 8 w nawiasie, jeżeli chodzi o umieszczenie w placówce rodzeństwa. Przyjęto jednak w tych sytuacjach górną granicę liczby 10 dzieci, mogących przebywać w placówce w tym samym czasie. Moje pytanie było, dlaczego my tak obficie pracując, od samego początku nie zaproponowaliśmy tego i z czego się brało to 10? Jeżeli są wątpliwości do uzasadnienia Senatu, to bardzo proszę, żeby resort oprócz prezentacji przez pana senatora, również przedstawił swoje stanowisko, również do poprawek merytorycznych. Za chwileczkę będzie następna poprawka, poprawka 9.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Jeszcze pan poseł Dobrzyński, bardzo proszę.

Poseł Leszek Dobrzyński (PiS):

To, o czym już wspominała pani poseł Kochan, o typizacji, dla niewtajemniczonych czasami brzmi jak czarna magia. Ale tutaj prośba, nie używajmy sformułowań, że rodzinny dom dziecka jest de facto zawodową rodziną zastępczą, bo to wprowadza u części niebędących do końca w temacie kolejny zamęt i galimatias.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca Kochan, proszę bardzo.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Ja tu akurat z panem posłem Dobrzyńskim nie zgadzam się. Tak, rodzinny dom dziecka, to de facto rodzina zastępcza, a sposób zatrudniania rodziców jest dla dzieci kompletnie bez znaczenia. Natomiast sposób działania rodziców w rodzinnym domu dziecka i rodziców w rodzinie zastępczej zawodowej jest dokładnie tożsame. Ale pani poseł, ja powiem tylko tyle, od wejścia w życie ustawy do dnia dzisiejszego minęło już troszkę czasu i już z tych pierwszych doniesień o tym, jak działa ustawa, wynikają niektóre z tych zmian. Ja uważam, że wprowadzamy bardzo ewolucyjnie rewolucyjne zmiany w systemie pieczy i wspierania rodziny. I co do tego, że chcemy naprawić coś, co mamy szansę naprawić szybko. Czyni nam się zarzuty, wydaje mi się troszkę niezasłużone. A z praktyki tych trzech miesięcy wynika, że jeśli zrównamy placówki opiekuńcze typu rodzinnego z rodzinami zastępczymi i zawodowymi rodzinnymi domami dziecka, będzie ku dobru, a nie dla zła dzieci. Praktyka to wykazała.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Szanowni państwo, przystępujemy do zaopiniowania poprawki 6.

Kto z posłów jest za pozytywną opinią dla poprawki 6? Dziękuję. Kto jest przeciw? Dziękuję. Kto z państwa wstrzymał się od głosu? Nie widzę. Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 20, przeciw – 8, 0 – wstrzymujących.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Zatem pozytywnie zaopiniowaliśmy poprawkę 6.

Poprawka 9. Bardzo proszę panie senatorze.

Senator Jan Michalski:

Poprawka 9. daje możliwość osobom usamodzielnianym, które ze względu na przebywanie za granicą utraciły prawo do pomocy na kontynuowanie nauki na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Ta ustawa przywraca im taką możliwość.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani przewodnicząca Kochan.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Ona przywraca także możliwość dofinansowywania dzieciaków, które wyszły z placówek lub z rodzin zastępczych, są usamodzielnione i kontynuują naukę. Niektóre z nich otrzymują renty. Jeśli te renty po rodzicach przekraczały kryterium dochodowe, to w poprzednim stanie prawnym cofaliśmy je. Czyli do dnia 31 grudnia 2011 r. ok. 500 złotowe stypendium, które otrzymywali, raczej świadczenie, nie nazywajmy tego stypendium, które pomagało im się kształcić. Od 1 stycznia znieśliśmy kryterium dochodowe bez względu na to, czy dziecko otrzymuje rentę po swoich rodzicach, czy nie otrzymuje, czy otrzymuje alimenty czy nie. Bez względu na jego dochody osobiste, jeśli się kształci, do 26 roku życia otrzymuje świadczenie w wysokości ok. 500 zł miesięcznie. Uznaliśmy, że należy zrównać w prawach zarówno te dzieciaki, które się kształcą. W poprzednim stanie prawnym, ze względu na ich dochód, odbieraliśmy to świadczenie, a te, które w nowym stanie prawnym są usamodzielnione, mogły to świadczenie otrzymywać. Ponieważ jest tak, że zaledwie 10% dzieci kontynuuje naukę po wyjściu z instytucji, jaką jest placówka wielofunkcyjna, a 60% dzieci kontynuuje

naukę wychodząc z rodzin i z rodzinnej pieczy zastępczej, uznaliśmy, że jedne i drugie warto w tym wspierać bez względu na to, czy otrzymują po swoich rodzicach renty, czy mają jakiś tam dochód, czy nie. Znieśliśmy kryterium dochodowe dotyczące tych dzieci, które kontynuują naukę po usamodzielnieniu się. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Pani dyrektor, stanowisko.

Dyrektor departamentu MPiPS Alina Wiśniewska:

Tak, oczywiście popieramy tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Mam kilka pytań do tej poprawki, bo wydaje mi się, że jest ona bardzo trudną poprawką. Po pierwsze, mam takie pytanie, czy Senat tu nie przekroczył materii? Czy ten art. 240 był nowelizowany? Czy to nie jest poprawka przekraczająca ramy nowelizacji, ponieważ artykuł mówi tak: „Do pomocy dla osób usamodzielnianych, które przed wejściem w życie niniejszej ustawy opuściły rodzinę zastępczą albo placówkę" itd., „stosuje się przepisy dotychczasowe", czyli przepisy ustawy o pomocy społecznej? Ponieważ my nie określamy ram czasowych, to, jeżeli to usamodzielnienie nastąpiło znacznie wcześniej, jak wstecz będziemy to traktowali? Rozumiem to, co mówi pani poseł Kochan, bo to jest korzystne dla osób, które się usamodzielniły i które się uczą, ale naprawdę wydaje mi się, że to jest dosyć skomplikowane w sensie wstecznego działania. Mamy dzisiaj taką sytuację, że część rodzin zastępczych działa na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu pieczy zastępczej, a drugie, ustawy o pomocy społecznej. W jednej i drugiej ustawie sposoby usamodzielnienia są różne i różnego typu była udzielana pomoc. Rozumiem, że dla osób, które się uczą, usamodzielnianie ma być teraz zgodnie z ustawą o pomocy społecznej?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani legislator, bardzo proszę.

Legislator Urszula Sęk:

W kwestii formalnej, to rzeczywiście w przedłożeniu sejmowym art. 240 nie był zmieniany. Zresztą to już sugeruje ta główka, gdzie się mówi, że dodaje się pkt 40a, czyli nową zmianę. Zresztą te dwie poprawki merytoryczne, które były omawiane, też były pewnym novum.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Ale pani mecenas, rozumiem, że obawa pani poseł jest taka, czy nie będzie potem zarzutu i obawy, że jest to naruszenie…

Legislator Urszula Sęk:

Zawsze taki zarzut może być. To jest na korzyść osób, więc raczej nie należy się spodziewać, że ktoś to zaskarży. Natomiast, oczywiście, obawa taka jest, bo trzymając się formalnej strony, to wykracza poza zakres.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Tak, ale automatycznie to się nie dzieje. Musiałby być ktoś, kto podejmie postępowanie, aby zakwestionować wprowadzoną zamianę, a jeżeli nie ma sporu między nami, że jest to korzystne dla osób, do których jest adresowany ten przepis, to raczej pewnie trudno sobie wyobrazić, że ktoś chciałby go zakwestionować.

Bardzo proszę, jeszcze pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Jeszcze jest dodatkowe pytanie o finansowanie. Czy mamy taką wiedzę? Jeżeli to byłoby takie w miarę incydentalne, tak jak pani poseł Kochan mówi, że zmieniamy procentowo, przydzielamy znowuż pomoc, o której – rozumiem – samorządowcy byli przekonani, że taka była. A dzisiaj zmieniamy trochę, chyba, że nie rozumiemy. Żebyśmy wytłumaczyli

istotę tej poprawki pani poseł. Bo jeżeli ja się mylę, to znaczy, że nie rozumiemy, co my tu wprowadzamy, jaką możliwość wyboru dajemy i komu?

Ja pamiętam tę poprawkę, którą pan minister wprowadzał w końcówce roku, która miała dawać możliwość wyboru tych świadczeń itd., która wprowadziła te dwa porządki prawne, i naprawdę to jest trudna materia. Żeby za chwileczkę nie było jakiegoś larum, że znowuż jak przyjdzie do udzielania świadczenia, to powiemy, dobrze, ale ktoś był usamodzielniony wcześniej. Co to znaczy wcześniej? Rok temu, dwa lata temu, czy usamodzielniony w końcówce roku? Nie wiem.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani przewodnicząca Magdalena Kochan, proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Pani poseł, 10% dzieci wychodzących z placówek wielofunkcyjnych kontynuuje naukę. Jak pani wie, otrzymują one w granicach 6800 zł na usamodzielnienie i wychodzą z placówki. Jeśli kontynuują naukę, otrzymują świadczenie w wysokości 485 – 500 zł miesięcznie. Czasem takie dziecko jest pełną sierotą i otrzymuje rentę po swoich rodzicach. Jednak nie każdy wychowanek placówki wielofunkcyjnej ani nie każdy wychowanek z rodziny zastępczej czy z rodzinnej pieczy kontynuujący naukę ma po swoich rodzicach dochody w postaci renty. Jeśli ta renta jest dość wysoka, to zgodnie z kryteriami, które przyjęliśmy w ustawie o pomocy społecznej, dziecko do 31 grudnia 2011 r., mówię dziecko, aczkolwiek jest to już osoba dorosła, takiej pomocy, takiego świadczenia na kontynuowanie nauki było pozbawiane, bo renta przekraczała…. Wchodziła sprawa wysokości dochodu i odbieraliśmy to 500 złotowe świadczenie na kontynuację nauki dziecku wyjątkowemu, które:

a) kontynuuje naukę

b) miało dochody, czy ma dochody.

Nowa ustawa, którą uchwaliliśmy w czerwcu ubiegłego roku odeszła od kryteriów dochodowych dla dzieci, które kontynuują naukę po usamodzielnieniu się bez względu na to, czy mają dochody po rodzicach, czy nie mają. Czyli mówiąc krótko, jeśli Jaś został usamodzielniony, ma po swoich rodzicach wysoką rentę, a kontynuuje naukę, to tego usamodzielniającego się Jasia obejmujemy bez względu na jego dochody świadczeniem, które mu pomaga realizować kształcenie. Uznaliśmy, że od 1 stycznia 2012 r. każde dziecko, nawet to, które zostało usamodzielnione przed wejściem w życie ustawy, otrzyma to świadczenie bez względu na wysokość swoich ewentualnych dochodów, bo przecież nie każde dziecko wychodzące z pieczy czy z placówki ma dochody. To świadczenie jest przyznawane z dniem 1 stycznia 2012 r. Nie działa wstecz. Więc jeśli Małgosia, która była usamodzielniona w styczniu 2011 r. a kontynuowała naukę i miała dochody po rodzicach, nie otrzymywała tego świadczenia przez rok 2011, to nie będzie miała zwrotu tych kosztów, ale z dniem 1 stycznia 2012 r. obejmujemy ją 500 złotową pomocą na kształcenie. Tylko taka jest różnica.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Jeszcze?

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Ja mam dalej wątpliwości. Pani poseł, art. 240 mówi tak: „Do pomocy dla osób usamodzielnianych, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy opuściły rodzinę zastępczą”, więc nie mówimy o tych z 2 stycznia, tylko mówimy o tych przed 2 stycznia, czyli do 31 grudnia tego roku, no powiedzmy, ale mówię przed wejściem w życie ustawy w ogóle. I teraz kryterium, w porządku. Tylko, co, jeżeli ktoś kontynuuje naukę? Ta nauka może trwać ileś czasu. Ja nie widzę w tej ustawie, na ile ona nam się pozwala cofnąć, o rok czy o 3 lata, czy jak ktoś kontynuuje?

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Nie, pani poseł, myślę, że to polega na pewnym nieporozumieniu jednak. Pani dyrektor Wiśniewska, proszę bardzo.

Dyrektor departamentu MPiPS Alina Wiśniewska:

Więc rzeczywiście w stosunku do osób, które się usamodzielniły przed 1 stycznia stosuje się zasady ustawy o pomocy społecznej. Natomiast ten przepis daje możliwość osobom, które usamodzielniły się jeszcze przed 1 stycznia, aby skorzystały również z tego nowego, dużo korzystniejszego dla nich przepisu, dlatego że przede wszystkim nie uwzględnia się tu kryterium dochodowego, ale tylko w przypadku, kiedy spełniają warunki określone w niniejszej ustawie. Warunki określone w niniejszej ustawie, to przede wszystkim to, że musi tę naukę kontynuować. A drugie, że musi mieć odpowiedni wiek. Czyli osoba, która ukończyła 25 rok życia na pewno z tego nie skorzysta. Poza tym o świadczenia te można się ubiegać na wniosek. Nie ma tutaj przydzielania świadczenia z urzędu. Jeśli osoba na przykład jest na 4 roku studiów i miała swój dochód, i w związku z tym pod rządami ustawy o pomocy społecznej nie mogła korzystać z tego świadczenia na kontynuowanie nauki, to teraz może złożyć wniosek, ale dostanie świadczenie tylko do czasu ukończenia nauki. Nie dostanie wstecznie. Tak, że tutaj ten niepokój o stan finansów samorządu jest w małym stopniu uzasadniony.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS) – spoza składu Komisji:

Ja już naprawdę ostatni raz. Ja powiem tak, że mamy rodziny zastępcze, które funkcjonują na podstawie przepisów nowej ustawy o wspieraniu pieczy zastępczej, mamy działające w starym systemie i jeszcze będziemy mieli działające w starym systemie wybrane dzieci, które kontynuują naukę. Czyli już w ogóle poplątanie będzie dokumentne i problem się zacznie, jak przyjdzie do przyznawania świadczeń. Ale to już koniec. Myślę, że już tej dyskusji nie ma co dalej kontynuować. Ja rozumiem, że stan prawny będzie bardzo trudny, jak przyjdzie do wydawania decyzji, chociaż rozumiem, że intencje, o których my tu mówimy, żeby pomagać tym, są jak najbardziej szlachetne i w tym sensie wymagają poparcia. Natomiast uważam, że konstrukcyjnie to jest kompletnie nieprzemyślane i może przysporzyć nam tylko trudności. Już nie mówiąc o tym, że Senat też nie powinien przekraczać materii ustawy, którą nowelizujemy. Naprawdę staramy się uważnie to robić.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Myślę, pani poseł, że te pani generalne uwagi są właśnie generalne. Natomiast na poziomie szczegółu myślę, że generalnie też rozumiemy, czemu ma służyć to nowe rozwiązanie, aby wzmocnić system wsparcia dla tych, którzy przeszli przez system pieczy zastępczej.

Przystępujemy do zaopiniowania poprawki 9.

Kto z posłów jest za pozytywną opinią dla poprawki 9? Dziękuję. Kto z państwa jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 18, przeciw – 0, 4 – wstrzymujące.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Zatem poprawkę 9 zaopiniowaliśmy pozytywnie.

4 głosy wstrzymujące? Tak odnotowujemy. Jeżeli państwo widzicie, że liczenie jest rozbieżne z tym, co widać, to bardzo też proszę o możliwie szybką reakcję.

Szanowni państwo, poprawka 11. Tu przy poprawce 11 wcześniej Biuro Legislacyjne sygnalizowało wadliwość tej poprawki i swoją w związku z tym negatywną rekomendację niezależnie od treści tej poprawki. Dlatego bym prosił panią mecenas o tę opinię, bardzo proszę.

Legislator Urszula Sęk:

To znaczy, wadliwa jest sama redakcja przepisu. Otóż w dodawanym przepisie w art. 5a Senat odwołuje się do art. 62 ust. 2 pkt 14. I nasza ustawa, która wyszła do Senatu liczy art. 6, więc brak jest od strony formalnej dopowiedzenia, że owszem, to jest art. 62, ale ustawy matki. Czyli powinno być „ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. To w naszym przekonaniu jest na tyle poważne uchybienie, że proponujemy ją odrzucić. Tym bardziej, że ten termin, który wynika z przepisu, ma charakter instrukcyjny, on nie jest poparty żadną sankcją.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Czyli brak zapisu wprowadzanego tą poprawką nie wpłynie na istotę rozstrzygnięć w tych sprawach, tak?

Panie ministrze, czy pan zgadza się z tą negatywną rekomendacją?

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Tak, zgadzamy się.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy są inne uwagi do tej poprawki? Czy jest sprzeciw wobec zamiaru negatywnej opinii dla poprawki 11? Sprzeciwu nie słyszę, zatem uznaję, iż Komisje negatywnie zaopiniowały poprawkę 11.

W ten sposób rozpatrzyliśmy wszystkie poprawki Senatu.

Proponuję, by posłem sprawozdawcą w tej sprawie była nadal pani przewodnicząca Magdalena Kochan. Czy są inne propozycje lub sprzeciw wobec tej propozycji? Nie słyszę, zatem panią poseł Magdalenę Kochan ustanowiliśmy sprawozdawcą w sprawie tego projektu. Informuję, że jest już opinia Ministerstwa Spraw Zagranicznych do rozpatrywanego projektu i poprawek.

Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia. Przypominam państwu jedynie, że planowane pierwotnie na jutro posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia sprawozdania podkomisji w sprawie ustawy o zatrudnianiu cudzoziemców zostało przeniesione na czwartek, na godz. 12. Dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji.